

Die Noël Stories

Die Neutekramer

Vir baie gesinne is 'n besoek aan die ballet deesdae 'n spesiale Kersbederf. Almal is mal oor Die neutkraker, met sy skouspelagtige maanverligte tonele van sukkelende muis, speelgoed soldate en 'n fantastiese, dansende Suikerpruim feetjie. Hier is 'n kans om 'n hervertelling van die Duitse verhaal deur E.T.A. Hoffman wat die droomagtige ballet geïnspireer het.

Wat vir my die interessant is, is die herinnering daaraan dat Kersfees vir kinders skrikwekkend kan wees as dit 'n groot sosiale aangeleentheid vir volwassenes word. Ons begin met ons heldin, Clara, wat agter 'n gordyn wegkruip om die Groot bal te ontsnap wat haar ouers gereël het. Later daardie aand droom sy dat sy by 'n plek is waar elke kind hierdie tyd van die jaar wil wees – die Land van Lekkers.

Eendag Lank Gelede

Clara kniel op die venstersitplek, half weggesteek deur die swaar gordyne, en druk haar neus teen die koue glas van die venster. Buite was die nag stil en vol misterie, met groot veeragtige sneeuvlokkies wat stil uit 'n donker lug geval het. Agter haar was die kamer helder en warm en vol vrolike geluide.

Elke jaar, die aand voor Kersfees, het Clara se ouers 'n heerlike partytjie gehou en al hul vriende, oud en jonk, genooi om deel te neem aan die vieringe. Hulle was vriendelike mense wat van niks beter gehou het as om hul huis met gelukkige gaste te vul nie.

Maar Clara, wat skaam en ongemaklik om vreemdelinge was, het dit alles 'n bietjie skrikwekkend gevind. So het sy agter die gordyn weg gekruip en gewens dat sy by die venster uit in die stil donkerte kon vlieg en magies oor die dakke met hul sagte wit sneeu kombars sweef.

Weerkaats in die glas kon sy die bewegende vorms van mense sien wat dans en, aan die anderkant van hulle, die gloed van die groot Kersboom in die verste hoek van die kamer.

“Clara! Hoekom kruip jy hier weg?” Sug sy toe haar broer, Franz, op die vensterstoel langs haar bons. Hy vat haar hand vas en trek haar in die rumoerige vertrek in.

"O, Franz!" het sy geprotesteer. "Kan jy my nie in vrede laat nie?"

“Nee, ek kan nie,” het hy gesê, “want Ma het my gestuur om jou te kry. Sy het 'n paar vriende wat pas aangekom het, en hulle wil jou sien.”

Clara het onwillig saam met hom gegaan om haar ma te vind; toe staan sy geduldig terwyl mense haar op die kop tik en sê hoeveel sy gegroei het. Hulle het almal vir haar baie eenders gelyk, die mans in hul etens klere, die vroue in hul syrokke; totdat die laaste besoeker opgedaag het.

Hy was heel anders: 'n vreemde man, oud en gebuig, met 'n donker kol oor een oog.

Clara se ouers het hom met liefde gegroet, en hy het haar nie op die kop getik of gesê dat sy gegroei het nie. In plaas daarvan het hy sy een helder oog op haar gevestig en baie saggies gesê: “Ag ... hierdie een is spesiaal.”

Agter die ou man kom bediendes in met hoë bokse. Die gaste het saamgedrom om te sien wat binne in kan wees, hulle was moeg om te wonder wanneer hulle oopgemaak sou word.

'n Lang soldaat en 'n mooi meisie het uitgekom, gevolg deur 'n Harlekyn en 'n Akelei. Hulle was poppe wat lewens groot was, en toe die ou man hulle met 'n yslike sleutel opwen, het hulle saam gedans tot die genot van die gaste.

Die kinders het probeer aansluit en toe die dans verby was, het hulle geskreeu dat die poppe weer opgewen moes word.

Maar in plaas daarvan is die ligte gedoof sodat die Kersboom in al sy glorie kan skyn, en van onder die boom af het Clara se ouers geskenke vir al hul vriende geneem.

Toe die kinders hul pragtige toegedraaide pakkies oopmaak, het Clara 'n hand op haar skouer gevoel en het om gedraai om te sien hoe die vreemde ou man na haar uithou met 'n vreemd gevormde speelding.

"Dit is 'n spesiale geskenk," het hy gesê, "wat slegs gegee word aan iemand wat die ware waarde daarvan sal ken."

Dit was 'n lelike houtpop met lang, dun bene, klein, kort armpies en 'n kop heeltemal te groot vir sy lyf. Dit het 'n snaakse gesig gehad en 'n mond vol groot tande. Dit was beslis nie 'n mooi speelding nie, maar daar was iets so komies daaraan dat Clara met die eerste oogopslag daarvan gehou het.

Sy draai na die ou man met 'n glimlag wat haar gesig verlig.

“O, dankie,” het sy gesê. “Ek dink hy is oulik!” “Hy is ook nuttig,” sê die ou man, en hy gryp na 'n neut uit 'n opgehoopte skottel daar naby.

Hy het die pop by Clara geneem en vir haar gewys hoe om die neut tussen die groot tande in te pas en dit te kraak deur die bene saam te druk. Clara was betower en so het die ander kinders ook saamgedrom en haar gesmeek om vir hulle neute te kraak. Maar Franz het jaloers geword; hy het dit gehaat om te sien dat sy suster die middelpunt van aandag was.

Skielik het hy die neutkraker uit haar hande geruk en die houtpop op die vloer gegooi en daarop gespring.

Clara was in tranne totdat haar pa tot die redding gekom het. Hy het gedreig om Franz bed toe te stuur as hy hom nie gedra nie en het die gehawende speelding aan Clara gerestoureer.

Arme neutkraker! Sy verf was gekrap, en sy hout was ingedui. Sy komiese gesig was meer skeef en leliker as ooit, maar Clara was net meer lief vir hom.

Sy het hom met die wit lint wat in haar hare was aan die neutekraker verbind en terwyl sy hom in haar arms wieg, kruip sy terug na haar skuilplek agter die venster se gordyn.

Die partytjie het tot laat in die nag geduur, met moeë kinders wat geslaap het waar hulle geval het, totdat hul ouers hulle bymekaar gemaak het om hulle huis toe te neem.

Toe al die gaste weg was, is Franz en Clara na hul kinderkamer gedra om in hul beddens gesit te word.

Toe haar pa die slapende Clara van haar vensterstoel af lig, het die gehawende neutekraker uit haar hande geval en was ongemerk op die vloer agtergelaat.

Die ligte het uit gegaan, die vuur het geblus. Die tyd het verbygegaan, en die hele huis het donker en stil geword.

Clara het skielik in die middel van die nagte wakker geword: dit het haar 'n paar oomblikke geneem om te beseef dat sy in haar bed is. Sy het regop gesit en het na die Neutekraker gevoel, maar hy was nêrens te vinde nie. Sy dink aan hom wat alleen in die groot sitkamer onder lê, en sy kon dit nie verduur nie.

Sy het uit haar warm bed geklim, haar pantoffels aan getrek en op haar tone vanaf die kinderkamer uit gesluip.

Die maan het uitgekom, en toe sy by die breë, koue trap
afgaan, kon sy die wêreld anderkant die landings venster
huis sien en haar die pad wys. Saggies draai sy die handvatsel
van die sitkamer deur.

Terwyl sy die deur oop swaai, het die trek die sterwende
vuur laat opvlam en die vertrek met dansende skaduwees
gevol. Sy het die wye, leë kamer oorgesteek en 'n skielike
haastige ontruiming gehoor, en 'n muis het oor die vloer
gehardloop.

Clara was bang vir muis, veral in die middel van die nag, so sy het haar nagrok bymekaar gemaak, die neutkraker opgetel en na die veiligheid van die vensterstoel gehardloop.

Dit was knus op die venster sitplek; sy voel veilig daar, en sy hou nie van die lang stap terug na haar kamer nie, nie met muis wat om die huis hardloop nie. Sy trek die warm fluweelgordyn op om haarself te bedek, sit haar kop op die sagte kussing neer, en terwyl sy die neutkraker styf omhels, maak sy haar oë toe.

Dit lyk net 'n oomblik later of sy 'n vreemde krapgeluid hoor.

Toe sy haar oë oopmaak, vind sy die bekende sitkamer op geheimsinnige wyse verander. Alles het baie groter gelyk, die ruimtes was groot, die Kersboom wat soos 'n bosreus bo haar opdoem. Dit is 'n towerkrag, dink sy 'n bietjie asemloos, en in toorkuns kan enigiets gebeur.

Die krap geluid het harder geword, en tot Clara se verskrikking; het daar 'n horde groot, kwaai muise uit die skaduwees in die dansende vuurlik gekom. Hulle het vinnig deur die vertrek gehardloop en aan die gemmerbrood mannetjies aan die Kersboom geknibbel, wat hoër moes skarrel in 'n poging om hulle te ontsnap. Nog erger, sy het 'n groot rot met 'n kroon op sy kop gesien, wat gelyk het of hy hul koning was.

Arme Clara, haar hart het vinnig geklop, en haar hande het gebewe van vrees dat hy haar in haar donker hoekie sou opmerk.

Toe hoor sy die geluid van 'n trompet, en uit 'n groot boks het 'n troep speelgoed soldate opgeruk en hul hout swaarde in die lug geswaai. Hulle leier het vreemd bekend gelyk, met 'n groot kop en lang dun bene. Clara het met verbasing besef dat dit haar eie dierbare Neutekraker was, wat tot lewe gekom het.

Sy het haar asem opgehou en gekyk hoe 'n hewige stryd tussen die speelgoed soldate en die muise plaasvind. Heen en weer baklei hulle oor die sitkamer vloer, totdat die soldate uiteindelik die muise terug gedryf het na hul gate.

Net die Koning rot en die Neutekraker het oorgebly, vasgevang in 'n dodelike tweestryd, en dit het vir Clara gelyk of die rot besig was om te wen. Hy het 'n kwaai, skerp swaardjie gehad, terwyl die Neutekraker net 'n hout een gehad het. Skielik het die koning rot sy swaard opgelig asof hy sou slaan om dood te maak.

Clara het uitgeroep en haar pantoffel uitgetrek en dit met al haar krag gegooi. Dit het die koning rot teen sy rug getref, hom uit balans geslaan, en dadelik het die neutekraker die houtswaard op sy kop gebring.

Die groot rot het stil op die vloer gelê totdat die muise uit gekom het, treurig gepiep en hom in hul muisgat weg gedra.

Clara het terug gedraai na die Neutekraker en het tot haar verbasing gesien dat sy vreemde, groot kop en lang, dun bene verander het. 'n Jong en aantreklike prins het vir haar geglimlag en haar pantoffel uit gehou.

Hy het by Clara se voete gekniel en terwyl hy die pantoffel weer aangesit het, het hy haar bedank dat sy die towery verbreek het, sy het sy lewe gered van die towery wat hom gebind het.

“Ek het eens in die Land van Lekkers gewoon,” het hy vir haar gesê, “tot die verskriklike dag toe ek in die ban geraak het en gedoem was om my dae as die lelike Neutekraker deur te bring. Eers toe my lewe gered is deur een wat my liefgehad het ten spyte van my vreemde voorkoms, kon die towery verbreek word.”

Ek dink ek droom seker, het Clara verwonderd gedink.
Maar as sy was, wou sy beslis nie hê die droom moet
eindig nie.

“Nou moet jy my jou dierbaarste wens vertel,” het die
Neutekraker-prins gesê, “en ek gee dit toe.”

Clara kon eers nie dink waarvoor om te vra nie, maar toe onthou sy hoe sy verlang het om oor die maanverligte, sneeu bedekte wêreld anderkant die venster te vlieg. Sy het die Neutekraker prins van haar droom vertel, en dadelik het hy haar aan die hand geneem. 'n Oomblik later het sy gevind dat sy deur 'n wolk kolkende sneeuvlokkies in 'n vreemde en magiese wêreld vlieg.

“Ek sal jou na my eie koninkryk neem,” het die Prins gesê, en hulle het deur wolke en oor sneeu bedekte woude gesweef en gesweef totdat hulle in die verte die wit toppunte van 'n gepoeierde suiker kasteel uit die sneeu kon sien opstaan.

Toe hulle deur die groot deur in vlieg, sien sy dat die kolomme van lekkergoed stokke gemaak is en dat dit versier is met al die lekkers wat sy die meeste lief het.

Toe lyk dit vir haar of al die lekkers regtig lewendig is en het die neutekraker prins met sy terugkeer met vreugde verwelkom.

Die Prins het Clara aan die pragtige Suikerpruim fee gegee, wat as koningin oor die Land van Lekkers regeer het. Hy het vertel hoe sy, sy lewe gered het en hom van die tower bevry het.

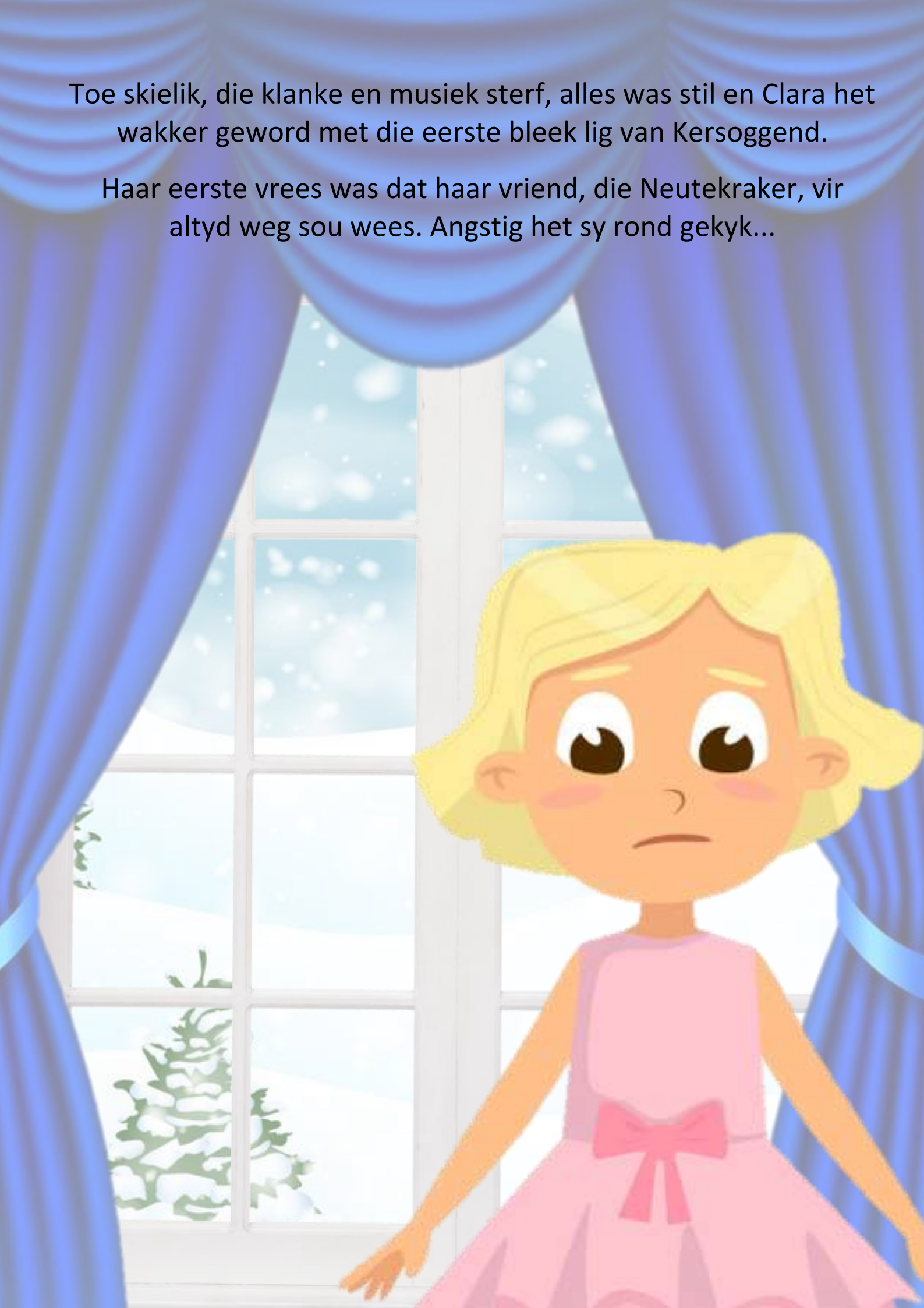

Toe hulle dit hoor, het al die lekkers begin dans van vreugde, en Clara het gevind dat sy met hulle dans. Om en om het hulle gegaan, vinniger en vinniger, totdat Clara asemloos geword het, en haar kop was in 'n warrel.

Toe skielik, die klanke en musiek sterf, alles was stil en Clara het wakker geword met die eerste bleek lig van Kersoggend.

Haar eerste vrees was dat haar vriend, die Neutekraker, vir altyd weg sou wees. Angstig het sy rond gekyk...

... maar daar was hy op die venster stoel, so lelik en so komies soos voorheen. Sy tel hom op en druk hom. “Miskien was dit towerkrag,” het sy vir hom gesê, “of dalk was dit net 'n droom. Maar wat dit ook al was, ek sal altyd weet dat jy regtig 'n aantreklike prins van binne is.”

En terwyl sy hom in haar arms vashou, vertrek sy terug na haar slaapkamer voordat die ander wakker word en haar vermis vind.

THINK

DIGITAL ACADEMY

